Форма № 09/18
Затверджена рішенням вченої ради ІДГУ
від 30.08.2018 р., протокол № 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМАНАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лінгвокультурологічні аспекти перекладу

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань для всіх галузей знань

Спеціальність (спеціалізація) для всіх спеціальностей

освітня програма для всіх освітніх програм

тип дисципліни вибіркова

Ізмаїл – 2020

ПОГОДЖЕНО:
Голова ради з якості вищої освіти факультету іноземних мов
_____ С.О. Рябушко
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

РЕКОМЕНДОВАНО:
кафедрою англійської філології
протокол № 5 від 17.12.2020 р.

Завідувач кафедри _____ Г.О. Олейнікова
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми: Сорока Тетяна Вячеславівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови та перекладу.

Рецензент програми: Олейнікова Галина Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології.

© Сорока Т.В., 2021
© ІДГУ, 2021

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	*Заочна*
Кількість кредитів: 4	*Лекції*:	
	14	-
Модулів: 1	*Практичні заняття*:	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 4	*Лабораторні заняття:*	
	-	-
Семестр: 7	*Семінарські заняття*:	
	34	-
Тижневе навантаження (год.):	*Консультації:*	
- аудиторне: 3	-	-
- самостійна робота: 5	*Індивідуальні заняття:*	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: англійська	*Самостійна робота:*	
	72	-

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: використання базових постулатів теорії перекладу у процесі аналізу, ідентифікації та подолання проблем перекладу; розмаїття галузевої термінології в епоху пришвидшення науково-технічного прогресу; спрямований лексико-граматичний аналіз текстів у процесі здійснення перекладу, завданням якого є пошук відповідників термінологічній лексиці у мові перекладу поряд із пошуком логічних та синтаксичних структур – відповідників оригіналам.

Метою вивчення дисципліни є: вивчення основних моделей та закономірностей процесу перекладу і перекладацьких відповідностей та способів перекладу, а також особливостей перекладу текстів різних жанрів і стилів.

Передумови для вивчення дисципліни: оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін «Загальне мовознавство»; «Сучасна українська мова»; «Комунікативний курс англійської мови»; «Теоретичний курс англійської мови»; «Вступ до перекладознавства»; «Практичний курс англійської мови».

Міждисциплінарні зв'язки: проблематика курсу пов'язана з дисциплінами «Практика письмового та усного перекладу і термінознавство»; «Практикум з мовної комунікації (англійська мова)».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Знання: знати мовленнєвий етикет спілкування (мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження), лексику різножанрового спілкування, ділових контактів, зустрічей, нарад, особливості діалогу професійно орієнтованого характеру, мовно-комунікативний рівень проведення ділових переговорів, фонові знання, комунікативний ефект оригіналу.

Уміння: застосовувати різні типи перекладацьких трансформацій мовних одиниць та явищ для досягнення адекватності їх перекладу; знаходити функціонально-доречні шляхи перекладу листування з англійської мови; аналізувати та редагувати зроблений переклад.

Комунікація: використовувати набуті знання при веденні дискусій з питань професійно орієнтованого характеру; співпрацювати з носіями різних етнолінгвокультурних цінностей; створювати умови для ділової комунікації із представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій.

Автономність та відповідальність: виконувати індивідуальні завдання означеної проблематики, виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	**Предмет теорії перекладу, місце теорії перекладу серед інших гуманітарних дисциплін** Досягнення сучасної перекладознавчої науки та їх реалізація в практиці перекладу.	4	2	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
2.	Лінгвістичний та екстралінгвістичний аспекти перекладу.	2	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
3.	**Граматичні розбіжності англійської та української мов як передумова труднощів перекладу** Природа граматичних категорій, форм та конструкцій.	4	2	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
4.	Загальна характеристика словникового складу різножанрового англійського мовлення.	2	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
5.	Труднощі перекладу скорочень та абревіатур в англійській мові	2	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
6.	Значення слова та мотивація	2	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
7.	**Поняття точності і адекватності перекладу**	4	2	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-

	Мовленнєвий акт як одиниця перекладу.														
8.	Поняття перекладу як особливого виду комунікації	2	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
9.	**Мовні форми, мовні значення і позамовна ситуація при перекладі** Екстралінгвістична та лінгвістична інформація при перекладі.	4	2	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
10.	Типологія перекладу	2	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
11.	Проблема підпорядкованості формі змісту у перекладі.	2	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
12.	**Лексичні трансформації у перекладі** Різновиди та прийоми лексичних трансформацій при перекладі.	4	2	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
13.	**Структурна обумовленість граматичних трансформацій.** Різновиди та прийоми граматичних трансформацій при перекладі.	4	2	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
14.	Переклад речень із синтаксичними зворотами.	2	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
15.	Темо-рематичні синтаксичні відношення в оригіналі і перекладі.	2	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
16.	**Стилістичні, жанрові та прагматичні проблеми перекладу** Передача комунікативної мети тексту та стилістичних засобів у перекладі.	4	2	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
17.	Основні особливості перекладацької діяльності.	2	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-

Проміжний контроль	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Разом:	48	14	34	-	-	-	72	-	-	-	-	-	-	-

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Предмет теорії перекладу, місце теорії перекладу серед інших гуманітарних дисциплін.

Роль перекладу в розвитку світової культури, взаємозбагачення культур, зміцнення міжнародних зв'язків і порозумінні між народами. Короткий огляд з історії вітчизняного і зарубіжного перекладознавства. Найвидатніші перекладачі в Україні від X до XXI століть та їхні переклади. Досягнення сучасної перекладознавчої науки та їх реалізація в практиці перекладу.

Лінгвістичний та екстралінгвістичний аспекти перекладу. Проблема перекладності. Варіантність перекладу і перекладність. Критика нігілістичних та ідеалістичних концепцій в галузі перекладу. Теорія перекладу і контрастивне (порівняльне) вивчення мов. Загальна та спеціальні теорії перекладу.

Тема 2. Граматичні розбіжності англійської та української мов як передумова труднощів перекладу.

Природа граматичних категорій, форм та конструкцій. Граматична перекладацька трансформація (пермутація, субституція, додавання, вилучення комплексна трансформація). Функціональні характеристики граматичних явищ мови перекладу (форм однини і множини іменників, їхні розбіжності). Відсутність артиклів в українській мові. Підметові та додаткові інфінітивні конструкції, герундій, часові граматичні відмінності.

Загальна характеристика словникового складу різножанрового англійського мовлення. Характерні особливості англійського словника офіційного, літературно-художнього, наукового, публіцистичного мовлення у порівнянні з українським. Загальновживана, функціонально маркована, нейтральна й експресивна лексика англійської та української мов. Термінологічні особливості словника англійської мови.

Труднощі перекладу скорочень та абревіатур в англійській мові. Скорочення, що вживаються в англійській мові. Абревіатури у складі назв компаній та способи їх транскрибування. Особливості перекладу фондів та фундацій; переклад електронних листів та факсів. Види абревіації в англійській та українській мовах.

Значення слова та мотивація. Типи мотивації. Типи значень слова та їх переклад з урахуванням розбіжностей офіційного та неофіційного мовлення. Проблеми перекладу ділових паперів, які пов'язані з полісемією, синонімією, омонімією в вищезазначених мовах. Зміна значення слова, випадки специфікації значення слова при переході від англійської до української мов та навпаки.

Тема 3. Поняття точності і адекватності перекладу.

Проблема одиниці перекладу. Шляхи досягнення адекватності в перекладі. Переклад буквальний, адекватний та вільний. Мовленнєвий акт як одиниця перекладу. Рівні еквівалентності. Співвідношення формальних та змістових категорій при визначенні рівнів еквівалентності.

Поняття перекладу як особливого виду комунікації. Універсальне й ідіоетнічне у мовному спілкуванні. Національно-культурні мовні символіка і стереотипи. Національно-культурна специфіка мовленнєвого етикету. Комунікативні табу. Національно-культурна специфіка максим спілкування. Етапи перекладацького процесу і фактори, що впливають на цей процес. Переклад і двомовність. Контекст оригіналу і контекст перекладу.

Тема 4. Мовні форми, мовні значення і позамовна ситуація при перекладі.

Денотативний, конотативний та дискурсивно-прагматичний аспекти перекладу. Зміст як інваріант перекладу. Інформативна структура тексту та окремих його елементів (слів, словосполучень тощо).

Екстралінгвістична та лінгвістична інформація при перекладі. Види екстралінгвістичної інформації (константної та оказіональної): денотативна (семантична), конотативна (експресивно-

стилістична), соціолокальна, хронологічна, соціокультурна (прагматична), асоціативно-образна та ін.

Типологія перекладу. Різновиди перекладу за ознаками ситуації перекладу: письмовий та усний переклад, художній, науково-технічний, офіційний тощо. Параперекладацька діяльність. Переклад, анотування та реферування. Критерії оцінки якості перекладу.

Проблема підпорядкованості формі змісту у перекладі. Граматичні труднощі перекладу та способи передачі українською мовою англійських граматичних форм і конструкцій з урахуванням частотності вживання. Збіг та розходження граматичних систем і моделей рідної та іноземної мови. Відносність граматичних відповідників. Вибір граматичного відповідника в залежності від семантико-синтаксичної функції, лексичного наповнення та стилістико-експресивної функції конструкції.

Тема 5. Лексико-семантичні трансформації у перекладі.

Основні типи лексико-граматичних перетворень в перекладі: перерозподіл смислових компонентів висловлення, заміна, додавання і вилучення смислових одиниць. Структура і лексико-семантична зумовленість перетворень при перекладі з іноземної і на іноземну мову. Втрати і компенсації змісту і стилю при перекладі.

Різновиди та прийоми лексичних трансформацій при перекладі. Диференціація значень (синонімічні відповідники), генералізація та конкретизація значень (гіпероніми та гіпоніми). Прийом логічного розвитку поняття (метонімічний перенос у перекладі). Прийом перефразування. Прийоми компенсації та конденсації (компресії). "Безеквівалентна" лексика і шляхи її відтворення у перекладі. Транслітерація і транскрипція, калькування, описовий переклад і підстановка. Передавання реалій. Переклад неологізмів.

Тема 6. Структурна обумовленість граматичних трансформацій.

Граматичні трансформації при перекладі: перестановки, заміни членів речення та частин мови, додавання та вилучення слів. Комплексні граматичні трансформації.

Різновиди та прийоми граматичних трансформацій при перекладі. Обов'язкові граматичні заміни при відсутності деяких морфологічних категорій у мові перекладу (передавання засобами іноземної мови видових форм рідної мови, функцій артиклів, особливих випадків вживання займенників, конструкцій з безособовими формами дієслів, які відсутні у рідній мові, тощо). Передавання модальності у перекладі. Конверсивні перетворення.

Переклад речень із синтаксичними зворотами. Перетворення ускладненого речення у складне та низку простих речень. Трансформація складного речення у просте або низку простих речень і навпаки. Заміна підрядності сурядністю та сурядності підрядністю. Об'єднання простих речень у складне речення.

Темо-рематичні синтаксичні відношення в оригіналі і перекладі. Способи підкреслення смислового центру (реми) висловлення у рідній та англійській мовах. Шляхи подолання інверсії в реченні при перекладі на іноземну мову. Комунікативне членування тексту і його відображення в перекладі.

Тема 7. Стилістичні, жанрові та прагматичні проблеми перекладу

Стилістична та прагматична характеристика тексту як цілого та її відтворення у перекладі. Специфіка перекладу текстів різних жанрів: офіційно-ділових, науково-технічних, публіцистичних і художніх.

Передача комунікативної мети тексту та стилістичних засобів у перекладі (повторів, паралелізмів, метафор, метонімії, гри слів тощо). Розкриття алюзій та прихованих цитат. Передача композиційних особливостей оригіналу. Передавання стилістичного забарвлення слів і граматичних зворотів (архаїзми, неологізми, вульгаризми, канцеляризми, жаргонізми, колоквіалізми тощо).

Основні особливості перекладацької діяльності. Організація перекладацької справи в Україні та інших країнах. Елементи наукової організації праці перекладача. Інтерпретаційна позиція перекладача.

5.2. Тематика семінарських занять

ТЕМА 1. Предмет теорії перекладу, місце теорії перекладу серед інших гуманітарних дисциплін.
ТЕМА 2. Лінгвістичний та екстралінгвістичний аспекти перекладу.
ТЕМА 3. Природа граматичних категорій, форм та конструкцій.
ТЕМА 4. Загальна характеристика словникового складу різножанрового англійського мовлення.
ТЕМА 5. Труднощі перекладу скорочень та абревіатур в англійській мові.
ТЕМА 6. Значення слова та мотивація.
ТЕМА 7. Мовленнєвий акт як одиниця перекладу.
ТЕМА 8. Поняття перекладу як особливого виду комунікації.
ТЕМА 9. Екстралінгвістична та лінгвістична інформація при перекладі.
ТЕМА 10. Типологія перекладу.
ТЕМА 11. Проблема підпорядкованості формі змісту у перекладі.
ТЕМА 12. Різновиди та прийоми лексичних трансформацій при перекладі.
ТЕМА 13. Різновиди та прийоми граматичних трансформацій при перекладі.
ТЕМА 14. Переклад речень із синтаксичними зворотами.
ТЕМА 15. Темо-рематичні синтаксичні відношення в оригіналі і перекладі.
ТЕМА 16. Передача комунікативної мети тексту та стилістичних засобів у перекладі.
ТЕМА 17. Основні особливості перекладацької діяльності.

5.3. Організація самостійної роботи та індивідуальних завдань студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		денна	заочна	
1.	Підготовка до семінарських занять	32	-	Конспекти, відповіді
2.	Підготовка до проміжного контролю	4	-	Модульна контрольна робота
3.	Виконання завдань для самостійної роботи (комплекси вправ)	20		Виконання вправ, тести
	Виконання індивідуальних завдань: підготовка реферату та презентації	16	-	Реферат, презентація
	Разом	**72**	**-**	

Тематика індивідуальних завдань

Зміст завдань для самостійної роботи

1. Комплекс вправ з перекладу префіксальних термінів.
2. Комплекс вправ з перекладу суфіксальних термінів.
3. Комплекс вправ з перекладу складних термінів.
4. Комплекс вправ з перекладу реалій.
5. Комплекс вправ з перекладу неологізмів.
6. Комплекс вправ з перекладу власних імен, географічних назв.
7. Комплекс вправ з перекладу назв установ, організацій.
8. Комплекс вправ з перекладу стійких словосполучень.
9. Комплекс вправ з перекладу двокомпонентних словосполучень.
10. Комплекс вправ з перекладу п'яти-, шести- та семикомпонентних словосполучень.
11. Комплекс вправ з перекладу інтернаціональної і псевдоінтернаціональної лексики.
12. Комплекс вправ з перекладу написів та оголошень.
13. Комплекс вправ з перекладу прагматичних ідіом.
14. Комплекс вправ з перекладу політкоректної лексики.
15. Комплекс вправ з перекладу чотирикомпонентних словосполучень.
16. Комплекс вправ з перекладу трикомпонентних словосполучень.
17. Комплекс вправ з перекладу назв періодичних видань.

Тематика індивідуальних завдань

Тематика рефератів

1. Досягнення сучасної перекладознавчої науки та їх реалізація в практиці перекладу.
2. Проблема обсягу значення слова і його семантичної самостійності в англійській та українській мовах.
3. Взаємозалежність синтаксичних і лексико-семантичних перетворень при перекладі висловлення.
4. Суб'єктно-об'єктна трансформація в перекладі.
5. Експресивна конкретизація при перекладі на рідну мову.
6. Поняття прагматичної адаптації тексту при перекладі.
7. Граматичні означення та їх передавання в перекладі.
8. Векторні заміни у перекладі.
9. Жанрово-стилістичні особливості перекладу ділового мовлення.
10. Основні особливості газетно-публіцистичного стилю у рідній і іноземній мовах та їх відображення у перекладі.
11. Трансформаційна модель перекладу.
12. Прагматична адаптація елементів, що передають асоціативні реалії.
13. Особливості перекладу офіційного англійського мовлення.
14. Особливості перекладу фондів та фундацій.
15. Взаємозв'язок екстралінгвістичної та лінгвістичної інформації в тексті і його врахування при перекладі.
16. Труднощі перекладу скорочень та абревіатур в англійській діловій мові
17. Основні правила перекладу контрактів, договорів, угод та їх складників.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. Форми поточного контролю: семінарські заняття, індивідуальні завдання.
6.2. Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота.
6.3. Форми підсумкового контролю: залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді реферату та його презентації.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі у вигляді тесту.

Зразок модульної контрольної роботи - тесту:

1. Grammar compensation is …
a) either replacing in translation of a source sentence by two or more target ones or converting a simple source sentence into a compound or complex target one
b) the opposite of partitioning, it implies combining two or (seldom) more source sentences into one target sentence
c) the type of translation transformations which consists in changing the word-order or the order of succession of linguistic signs: words, phrases, clauses and sentences in the TL text as compared with the SL
d) a deliberate change of the grammar category by some other grammar means

2. By what morphological element has the contextual meaning of the definite article been expressed in the translation of the sentence: *It was the David Rubin I knew very well, the American physicist.* – *Це був той самий Давид Рубін, відомий американський фізик, якого я добре знав.*
a) by the demonstrative pronoun
b) by the possessive pronoun
c) by the identifying attributive pronoun
d) by a particle emphasizing the definite part of speech

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	Зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	**70 балів** (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	**30 балів** (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	**35 балів** (поточний контроль)	**16 балів** (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Досягнення студентів на практичних заняттях, а також виконана ними самостійна робота оцінюються за шкалою від «0» до «5».

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує обов'язкову та додаткову літературу, вільно володіє науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань він демонструє не достатню глибину матеріалу та аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає певні помилки.
2 бали	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

1 бал	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає певні помилки, відповідає на питання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання самостійної роботи та індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Конспект теоретичних положень з проблематики семінару	5
Виконання комплексів вправ	5
Реферат	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання роботи з проблематики семінару є здатність студента розкрити зміст запропонованого матеріалу. Оцінювання *реферату* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела. Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Проміжний контроль з означеного курсу проводиться у вигляді тестової модульної контрольної роботи, яка передбачає 40 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, одна з якихє правильною. Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне розв'язане тестове питання. Оцінювання модульної контрольної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «30». Мінімальна межа складання контрольної роботи – 16 балів. Критеріями оцінювання є: правильність і повнота відповіді.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор)

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навч. посіб-довідник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 608 с.

2. Комиссаров В.Н. Слово о переводе. (Очерк лингвистического учения о переводе). – М.: Междунар. отн-я, 1973. – 215 с.

3. Коммисаров В.Н. Современное переводоведение: Курс лекций. – М.: ЭТС, 1999. – 192 с.

4. Леонтович О.А. Введение в межкультурную коммуникацию: Учеб. пособ. – М.: Гнозис, 2007. – 368 с.

5. Кальниченко О.А., Подміногін В.О. Історія перекладу та думок про переклад у текстах та коментарях. Частина перша: Загальні питання. Стародавні часи. Навч. посіб. – Харків: Вид-во НУА, 2005. – 132 с.

6. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с.

7. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.

8. Нойберт, Альбрехт. Прагматические аспекты перевода // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. – М.: Междунар. отн-я, 1978. – С. 185-202.

9. Чередниченко О.І. Міжкультурні аспекти перекладу // Мовні і концептуальні картини світу: Зб. наук. праць; Спец. випуск: Мови, культури та переклад у контексті європейського співробітництва. – К., 2001. – С. 485-489.

10. Чередниченко О.І. Переклад – важлива сфера функціонування і розвитку української мови // Теорія і практика пер.: Республ. міжвідомч. наук. зб. – К.: Вища шк., 1990. – Вип. 17. – С. 18-26.

11. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. – К.: Либідь, 2007. – 248 с.

12. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p.

10.2. Допоміжні джерела

1. Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике: Сб. статей / Переводы. Вступит. статья и общ. ред. В.Н. Комиссарова. – М.: Междунар. отн-я, 1978. – 229 с.

2. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с.

3. Крупнов В.Н. В творческой лаборатории переводчика: Очерки по профессиональному переводу. – М.: Междунар. отн-я, 1976. – 190 с.

4. Мирам Г., Гон А. Профессиональный перевод: Учебное пособие. – Киев: Эльга, Ника-Центр, 2003. – 136 с.

5. Newmark, Peter. Approaches to Translation. – Oxford – New York – Toronto – Sydney – Paris – Frankfurt: Pergamon Press, 1988 (first edition 1981). – 200 p.

6. Nida, Eugene A. Language Structure and Translation: Essays by Eugene A. Nida. Selected and Introduced by Anwar S. Dil. – Stanford, California: Stanford University Press, 1975. – 284 p.

10.3. Інтернет-ресурси

1. Gutt, Ernst-August. A theoretical account of translation – without a translation theory. <<http://cogprints.org/2597/01/THEORACC.htm>>

2. Naydan, Michael. Found in Translation: A Conversation with Michael Naydan. – February, 2005. <<http://www.rps.psu.edu/inconversation/russian.html>>

Trivedi, Harish. Translating Culture vs. Cultural Translation. <<http://www.uiowa.edu/~iwp/91st/may2005/pdfs/trivedi.pdf#search=%22cultural%20translation%22>>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Лінгвокультурологічні аспекти перекладу
(назва)

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова **Форма навчання**: денна
Освітній ступінь: БАКАЛАВР
Галузь знань: для всіх галузей знань
Спеціальність: для всіх спеціальностей
Освітня програма: для всіх освітніх програм
Рік навчання: 4 **Семестр**: 7
Кількість кредитів (годин): 4 (120 год.: 14-лекційні; 34 - семінарські; 72- самостійна робота)
Мова викладання: англійська

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Сорока Тетяна Вячеславівна
Науковий ступінь, вчене звання, посада: к.філол.н., доцент кафедри англійської філології
Кафедра: англійської філології
Робочій e-mail: magpie3f@mail.ru
Години консультацій на кафедрі: п'ятниця 14:00 – 15:00

3. Опис та мета дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни: використання базових постулатів теорії перекладу у процесі аналізу, ідентифікації та подолання проблем перекладу; розмаїття галузевої термінології в епоху пришвидшення науково-технічного прогресу; спрямований лексико-граматичний аналіз текстів у процесі здійснення перекладу, завданням якого є пошук відповідників термінологічній лексиці у мові перекладу поряд із пошуком логічних та синтаксичних структур – відповідників оригіналам.

Метою вивчення дисципліни є: вивчення основних моделей та закономірностей процесу перекладу і перекладацьких відповідностей та способів перекладу, а також особливостей перекладу текстів різних жанрів і стилів.

Передумови для вивчення дисципліни: оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін «Загальне мовознавство»; «Сучасна українська мова»; «Комунікативний курс англійської мови»; «Теоретичний курс англійської мови»; «Вступ до перекладознавства»; «Практичний курс англійської мови».

4. Результати навчання

Знання: знати мовленнєвий етикет спілкування (мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження), лексику різножанрового спілкування, ділових контактів, зустрічей, нарад, особливості діалогу професійно орієнтованого характеру, мовно-комунікативний рівень проведення ділових переговорів, фонові знання, комунікативний ефект оригіналу.

Уміння: застосовувати різні типи перекладацьких трансформацій мовних одиниць та явищ для досягнення адекватності їх перекладу; знаходити функціонально-доречні шляхи перекладу листування з англійської мови; аналізувати та редагувати зроблений переклад.

Комунікація: використовувати набуті знання при веденні дискусій з питань професійно орієнтованого характеру; співпрацювати з носіями різних етнолінгвокультурних цінностей; створювати умови для ділової комунікації із представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій.

Автономність та відповідальність: виконувати індивідуальні завдання означеної проблематики, виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків.

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Предмет теорії перекладу, місце теорії перекладу серед інших гуманітарних дисциплін

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2год.): 1. Короткий огляд з історії вітчизняного і зарубіжного перекладознавства. 2. Роль перекладу в розвитку світової культури, взаємозбагачення культур, зміцнення міжнародних зв'язків і порозумінні між народами.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Досягнення сучасної перекладознавчої науки та їх реалізація в практиці перекладу. 2. Найвидатніші перекладачі в Україні від X до XXI століть та їхні переклади.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Лінгвістичний та екстралінгвістичний аспекти перекладу. 2. Проблема перекладності. 3. Варіантність перекладу і перекладність. 4. Критика нігілістичних та ідеалістичних концепцій в галузі перекладу. 4. Теорія перекладу і контрастивне (порівняльне) вивчення мов.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p.

	3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичного заняття, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу. Підготувати реферат на обрану тему: 1. Досягнення сучасної перекладознавчої науки та їх реалізація в практиці перекладу. 2. Взаємозалежність синтаксичних і лексико-семантичних перетворень при перекладі висловлення *Підготувати презентацію на тему* Загальна та спеціальні теорії перекладу *в обсязі 15 слайдів*	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.

Тема № 2. Граматичні розбіжності англійської та української мов як передумова труднощів перекладу.

Лекція (2год.): 1. Природа граматичних категорій, форм та конструкцій. 2. Граматична перекладацька трансформація (пермутація, субституція, додавання, вилучення комплексна трансформація). 3. Функціональні характеристики граматичних явищ мови перекладу (форм однини і множини іменників, їхні розбіжності). 4. Відсутність артиклів в українській мові. 5. Підметові та додаткові інфінітивні конструкції, герундій, часові граматичні відмінності.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Загальна характеристика словникового складу різножанрового англійського мовлення. 2. Характерні особливості англійського словника офіційного, літературно-художнього, наукового, публіцистичного мовлення у порівнянні з українським. 3. Загальновживана, функціонально маркована, нейтральна й експресивна лексика англійської та української мов.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.

Практичне заняття (2 год.): 1. Труднощі перекладу скорочень та абревіатур в англійській мові. 2. Скорочення, що вживаються в англійській мові. 3. Абревіатури у складі назв компаній та способи їх транскрибування. 4. Особливості перекладу фондів та фундацій; переклад електронних листів та факсів. 5. Види абревіації в англійській та українській мовах.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Значення слова та мотивація. Типи мотивації. 2. Типи значень слова та їх переклад з урахуванням розбіжностей офіційного та неофіційного мовлення. 3. Проблеми перекладу ділових паперів, які пов'язані з полісемією, синонімією, омонімією в вищезазначених мовах. 4. Зміна значення слова, випадки специфікації значення слова при переході від англійської до української мов та навпаки.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичного заняття, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу. Підготувати реферат на обрану тему: 1. Проблема обсягу значення слова і його семантичної самостійності в англійській та українській мовах. 2. Суб'єктно-об'єктна трансформація в перекладі. 3. Експресивна конкретизація при перекладі на рідну мову. *Підготувати презентацію на тему* Термінологічні особливості словника англійської мови.*в обсязі 15 слайдів*	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.

Тема № 3. Поняття точності і адекватності перекладу.

Лекція (2год.): 1. Проблема одиниці перекладу. 2. Шляхи досягнення адекватності в перекладі. 3. Переклад буквальний, адекватний та вільний.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних

4. Мовленнєвий акт як одиниця перекладу. 5. Співвідношення формальних та змістових категорій при визначенні рівнів еквівалентності.	відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Поняття перекладу як особливого виду комунікації. 2. Універсальне й ідіоетнічне у мовному спілкуванні. 3. Національно-культурні мовні символіка і стереотипи. Національно-культурна специфіка мовленнєвого етикету. Комунікативні табу. 4. Національно-культурна специфіка максим спілкування. 5. Етапи перекладацького процесу і фактори, що впливають на цей процес. Переклад і двомовність. Контекст оригіналу і контекст перекладу.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичного заняття, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу. Підготувати реферат на обрану тему: 1. Поняття прагматичної адаптації тексту при перекладі. 2. Граматичні означення та їх передавання в перекладі. 3. Векторні заміни у перекладі. *Підготувати презентацію на тему* Рівні еквівалентності *в обсязі 15 слайдів*	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.

Тема № 4. Мовні форми, мовні значення і позамовна ситуація при перекладі.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2год.): 1. Денотативний, конотативний та дискурсивно-прагматичний аспекти перекладу. 2. Зміст як інваріант перекладу. 3. Інформативна структура тексту та окремих його елементів (слів, словосполучень тощо).	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p.

	3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1 Екстралінгвістична та лінгвістична інформація при перекладі. Види екстралінгвістичної інформації (константної та оказіональної): денотативна (семантична), конотативна (експресивно-стилістична), соціолокальна, хронологічна, соціокультурна (прагматична), асоціативно-образна та ін. 2. Взаємозв'язок екстралінгвістичної та лінгвістичної інформації в тексті і його врахування при перекладі.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Типологія перекладу. 2. Різновиди перекладу за ознаками ситуації перекладу: письмовий та усний переклад, художній, науково-технічний, офіційний тощо. 3. Параперекладацька діяльність. 4. Критерії оцінки якості перекладу.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Проблема підпорядкованості формі змісту у перекладі. 2. Граматичні труднощі перекладу та способи передачі українською мовою англійських граматичних форм і конструкцій з урахуванням частотності вживання. 3. Збіг та розходження граматичних систем і моделей рідної та іноземної мови. 4. Відносність граматичних відповідників. Вибір граматичного відповідника в залежності від семантико-синтаксичної функції, лексичного наповнення та стилістико-експресивної функції конструкції.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичного заняття, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p.

Підготувати реферат на обрану тему: 1. Жанрово-стилістичні особливості перекладу ділового мовлення. 2. Основні особливості газетно-публіцистичного стилю у рідній і іноземній мовах та їх відображення у перекладі. 3. Трансформаційна модель перекладу. *Підготувати презентацію на тему* Переклад, анотування та реферування *в обсязі 15 слайдів*	3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.

Тема № 5. Лексико-семантичні трансформації у перекладі.

Лекція (2год.): 1. Основні типи лексико-граматичних перетворень в перекладі: перерозподіл смислових компонентів висловлення, заміна, додавання і вилучення смислових одиниць. 2. Структура і лексико-семантична зумовленість перетворень при перекладі з іноземної і на іноземну мову. 3. Втрати і компенсації змісту і стилю при перекладі.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Різновиди та прийоми лексичних трансформацій при перекладі. 2. Диференціація значень (синонімічні відповідники), генералізація та конкретизація значень (гіпероніми та гіпоніми). 3. Прийом логічного розвитку поняття (метонімічний перенос у перекладі). 4. Прийом перефразування. 5. Векторні заміни у перекладі. 6. Прийоми компенсації та конденсації (компресії). 7. "Безеквівалентна" лексика і шляхи її відтворення у перекладі. 8. Транслітерація і транскрипція, калькування, описовий переклад і підстановка. 9. Передавання реалій. 10. Прагматична адаптація елементів, що передають асоціативні реалії.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичного заняття, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу. Підготувати реферат на обрану тему:	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду

1. Прагматична адаптація елементів, що передають асоціативні реалії. 2. Особливості перекладу офіційного англійського мовлення. 3. Особливості перекладу фондів та фундацій. *Підготувати презентацію на тему* Переклад неологізмів.*в обсязі 15 слайдів*	перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.

Тема № 6. Структурна обумовленість граматичних трансформацій.

Лекція (2год.): 1. Граматичні трансформації при перекладі: перестановки, заміни членів речення та частин мови, додавання та вилучення слів. 2. Комплексні граматичні трансформації.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Різновиди та прийоми граматичних трансформацій при перекладі. 2. Обов'язкові граматичні заміни при відсутності деяких морфологічних категорій у мові перекладу (передавання засобами іноземної мови видових форм рідної мови, функцій артиклів, особливих випадків вживання займенників, конструкцій з безособовими формами дієслів, які відсутні у рідній мові, тощо). 3. Передавання модальності у перекладі. 4. Конверсивні перетворення.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Переклад речень із синтаксичними зворотами. Перетворення ускладненого речення у складне та низку простих речень. 2. Трансформація складного речення у просте або низку простих речень і навпаки. 3. Заміна підрядності сурядністю та сурядності підрядністю. 4.Об'єднання простих речень у складне речення.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Темо-рематичні синтаксичні відношення в оригіналі і перекладі. 2. Способи підкреслення смислового центру (реми) висловлення у рідній та англійській мовах.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с.

3. Шляхи подолання інверсії в реченні при перекладі на іноземну мову.	2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.

Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичного заняття, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу. Підготувати реферат на обрану тему: 1. Взаємозв'язок екстралінгвістичної та лінгвістичної інформації в тексті і його врахування при перекладі. 2. Труднощі перекладу скорочень та абревіатур в англійській діловій мові. 3. Основні правила перекладу контрактів, договорів, угод та їх складників. *Підготувати презентацію на тему* Комунікативне членування тексту і його відображення в перекладі *в обсязі 15 слайдів*	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.

Тема № 7. Стилістичні, жанрові та прагматичні проблеми перекладу.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2год.): 1. Стилістична та прагматична характеристика тексту як цілого та її відтворення у перекладі. 2. Специфіка перекладу текстів різних жанрів: офіційно-ділових, науково-технічних, публіцистичних і художніх.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Передача комунікативної мети тексту та стилістичних засобів у перекладі (повторів, паралелізмів, метафор, метонімії, гри слів тощо). 2. Розкриття алюзій та прихованих цитат. 3. Передача композиційних особливостей оригіналу.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду

	перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Основні особливості перекладацької діяльності. 2. Організація перекладацької справи в Україні та інших країнах. 3. Елементи наукової організації праці перекладача. 4. Інтерпретаційна позиція перекладача.	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.
Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичного заняття, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу. *Підготувати презентацію на тему* Передавання стилістичного забарвлення слів і граматичних зворотів (архаїзми, неологізми, вульгаризми, канцеляризми, жаргонізми, колоквіалізми тощо) *в обсязі 15 слайдів*	1. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А., Грищенко М.В., Гон О.М. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. Редактор англ. тексту Н. Брешко. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с. 2. Korunets I.V. Theory and Practice of Translation. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2003. – 448 p. 3. Ковганюк С.П. Практика перекладу. (З досвіду перекладача). – К.: Дніпро, 1968. – 275 с. 4. Ніколенко А.Г. Соціальні аспекти мовлення. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 256 с.

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять.
Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на практичних заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на практичному занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності.
Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій тестовій формі або у формі комп'ютерного тестування. Студентові пропонується розв'язати 40 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, одна з яких є правильною.

Приклади тестових завдань

Варіант №1

Розв'язати тести:

1. Grammar compensation is …

a) either replacing in translation of a source sentence by two or more target ones or converting a simple source sentence into a compound or complex target one

b) the opposite of partitioning, it implies combining two or (seldom) more source sentences into one target sentence

c) the type of translation transformations which consists in changing the word-order or the order of succession of linguistic signs: words, phrases, clauses and sentences in the TL text as compared with the SL

d) a deliberate change of the grammar category by some other grammar means

2. By what morphological element has the contextual meaning of the definite article been expressed in the translation of the sentence: *It was the David Rubin I knew very well, the American physicist. – Це був той самий Давид Рубін, відомий американський фізик, якого я добре знав.*

a) by the demonstrative pronoun

b) by the possessive pronoun

c) by the identifying attributive pronoun

d) by a particle emphasizing the definite part of speech

Форма підсумкового контролю – залік

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
1-50	не зараховано

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	**70 балів** (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	**30 балів** (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	**35 балів** (поточний контроль)	**16 балів** (проміжний контроль)

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Досягнення студентів на практичних заняттях, а також виконана ними самостійна робота оцінюються за шкалою від «0» до «5».

Критерії оцінювання під час практичних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максимальна кількість балів
Конспект теоретичних положень з проблематики семінару	5
Виконання комплексів вправ	5
Реферат	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання роботи з проблематики семінару є здатність студента розкрити зміст запропонованого матеріалу. Оцінювання *реферату* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела. Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Проміжний контроль з означеного курсу проводиться у вигляді тестової модульної контрольної роботи, яка передбачає 40 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей,

одна з якихє правильною. Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне розв'язане тестове питання. Оцінювання модульної контрольної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «30». Мінімальна межа складання контрольної роботи – 16 балів. Критеріями оцінювання є: правильність і повнота відповіді.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

Викладач _____ Т. В. Сорока
(підпис) *(ПІБ)*

Затверджено на засіданні кафедри англійської мови та перекладу
протокол № __5_ від «_12_»____грудня__2020 р.
Завідувач кафедри _____ Г.О.Олейнікова
(підпис) *(ПІБ)*